

Izhaja v Trstu
Vsak petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vra-
tajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stat.
Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stat. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol
četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Preosnovanje NDO.

V zadnjem času je bilo čuti iz krogov, ki so sovražni NDO in njenemu strmljenju, glasov, češ da v NDO poka, da obstoji nevarna kriza, da stoji NDO pred svojim propadom, to pa zato, ker so nastala velika nasprotja i med posameznimi osebami v NDO in izven nje i med NDO kot tako ter zlasti med političnim vodstvom tržaških Slovencev. V zadnji številki „Narodnega Delavca“ smo že odgovorili na te škodoželjne glasove, a danes naj dodamo še nekaj, da bo odgovor popolnejši.

Ne tajimo, da so obstala nekaka nasprotja mnenja med posamezniki in to ne toliko glede na namene in cilje N. D. O., kakor pa glede na pota, po katerih naj stopa „Narodna Delavska Organizacija“, da doseže svoje namene in cilje, ne tajimo, da obstoje tudi še dandanes morda taka nasprotja oči si mnenja med posamezniki, ne tajimo, da vidijo nekateri, zlasti pa tisti, katerim je žal lepega napredka tržaškega slovenskega delavstva, doseženega po NDO tudi nasprotja med NDO in političnim vodstvom tržaških Slovencev; toda umeti je pri vsem tem treba eno: naj obstoje ta nasprotja mnenja, saj ne obstoje iz slabega namena, škodovati NDO na eni, ali pa morda tržaškemu Slovenstvu sploh na drugi strani, temveč imajo svoj vir, ako že ob toje, le v najbolj si volji, koristiti tržaškemu narodnemu delavstvu in prav po njem tudi celumu tržaškemu Slovenstvu, katerega gotovo štiri petine pripada delavskemu stanu. Da, mi gremo še dalje in trdimo, da je šele dobro za dobro stvar, ako ni vednega soglasja, kajti tako soglasje le prerado zapeljuje v mlačno prikimavanje k vsemu, kar se zdi dobro nemu ali drugemu, k malomarnosti in brezdelnosti. Drugače pa je, ako se krešejo misli, saj prav iz morebiti si nasprotujočih mnenj nastaja tekma v delu za dos go postavljenih skupnih končnih ciljev. Odločno pa vztrajamo pri svoji trditvi, da ni in ne more biti nikakega nasprotja med NDO in političnim društvom „Edinost“, kar se tako zelo rado trdi v nasprotnih nam krogih, in to iz enostavnega razloga, ker mi d društvoma ki imata tako strogo ločen delokrog, kakor NDO in „Edinost“, ne more in ne sme biti niti kakih zvez niti kakih nasprotstev. Tu strogo nepolitična, strokovna, na razrednem delavskem stališču stoječa, le koristi delav. stanu kot takega zaskrbljujoča organizacija, tam pa politično, na vse sloje tržaškega in okoliškega slovenskega prebivalstva brez razlike svoj d lokrog raztezajoče društvo — dva strogo ločena delokroga, katra se ne moreta in tudi ne smeta nikdar kriti, pa tudi nikdar križati. Ako zasleduje politično društvo „Edinost“ končni cilj — emancipacijo celoga tržaškega Slovenstva od tujstva, nazadnjaštva in gospodarskega robstva — s pomočjo političnega dela, zasleduje NDO svoj končni cilj — emancipacijo narodnega delavstva od tujstva, nazadnjaštva in gospodarskega robstva — s pomočjo nepolitičnega strokovnega dela med tem narodnim delavstvom in tudi samo med njim. Ako je narodno delavstvo del slovenskega naroda, je potemtakem delo NDO delo za del slovenskega naroda, torej tudi v krist splošnosti slovenske, a zato pa še ni njen delokrog podrejen delokrogu političnega društva „Edinost“, temveč popolnoma samostojen, obe društvi pač k raketke vsako po svoji poti samostojno do svojega cilja. Izključena je torej vsaka kolizija, izključen vsak boj, izključena vsaka kapitulacija.

NDO je kot strokovna, strogo nepolitična organizacija vedno in vselej čuvala to svojo samostojnost, a da ji da tem jasnejšega izraza, je na svojem izrednem obnem zboru dne 16. julija t. l. tudi izpremenila svoja glavna pravila v toliko, da je sprejela v najjasnejši obliki določbo: „Narodna delavska organizacija je nepolitično, strogo strokovno društvo ter ima namen strokovno

organizirati narodno delavstvo vseh strok brez razlike“. S to določbo je značaj NDO kot društva tako jasno izražen, da mora biti vsaka dvoumnost izključena že takoj na prvi pogled, namen NDO pa začetan tako nedvoumno, da bi bilo pač naravnost brez miselnosti izgubiti le še besedo o tem.

NDO je, kakor smo že večkrat pisali o tem, vžila nova pravila v potrditev ministrstvu notranjih zadev, ki pa je zaobrnilo preobrazbo NDO na podlagi teh novih pravil. Treba je bilo na o malenkostne, le silitične izpremembe, in pravila so se sredi prošlega meseca vložila ponovno v potrditev. Med tem se je vršil občni zbor NDO, po katerem je prevzel vodstvo NDO novi odbor, ki je zaslišavši mnenje raznih oseb, sklenil podvreči nova pravila ponovni reviziji. O tej stvari je bilo res različnih mnenj. Bilo je društvenikov, ki so z vso vneto zagovarjali v potrditev vložena pravila, drugi so pa zopet želeli izpremembe, vsi skupaj pa so priznavali, da so pravila izborna, in tisti, ki so želeli njih ponovne izpremembe, so poudarjali le, da ne bi bilo mogoče izvesti naenkrat vsega organizacijskega statuta, da bi primanjkovalo sposobnih oseb zato. Vršila so se v tej zadevi razna posveto-vanja vse do začetka tekočega meseca, a med tem je — dne 4. novembra — ministrstvo za notranje zadeve potrdilo vložena pravila. Seveda je namestništvo obvestilo NDO o tej ministrski naredbi šele z odlokom z dne 15. novembra t. l., ki je bil dostavljen NDO dne 17. novembra. Tako ima torej NDO potrjena svoja nova glavna pravila in z njimi tudi novi organizacijski statut, kar ji zagotavlja, kakor smo že rekli, popolno samostojnost in neodvisnost, obenem pa tudi najuspešnejši razvoj, saj se po njih pravih razteza delokrog NDO po vseh v drž. v nem zboru zastopanih jugoslovanskih d želah, novi organizacijski statut pa veže vse po t h deželah ustanovljene tvorbe NDO v eno skupno celoto, v kateri vlada en duh, ena misel — osamosvojitve jugoslovanskega delavstva v stanovskem, gospodarskem, kulturnem oziru.

Vrjamo, da čaka z izvedbo novega organizacijskega statuta NDO vsa sila dela, vemo, da bo tu treba uporabiti vse moči treba bo žrtv, gmotnih, telesnih in duševnih, toda ravno tako pa tudi upamo, da bo to novo delo našlo tudi novih, navdušenih sodelavcev, saj so se prav v zadnjem času prav radi odzvali vabilu NDO in p svetili svoje moči delu za naše delavstvo. A ne samo v Trstu, tudi izven Trsta bo treba zastaviti z delom, saj so že tu in tam tako težko pričakovali, da dobe z novimi pravili NDO tudi prilike, da morejo organizirati naše delavstvo, da ga morejo rešiti ne samo d-lavstvu kot takemu, temveč po nem tudi našemu narodu splošno občutno škodujočega tujega vpliva. Ako so bili torej upravičeni pomei neki onih, ki so trdili, da izvedba novega organizacijskega statuta zahteva več moči, kakor jih pa je na razpolago NDO, ako so v tem pomankanju moči vidli morebiten neupravičen sicer vse hvale vrednega statuta, glejmo torej da pridobimo novih moči. podvojimo, potrojimo svoje deo da si jih vsaj sami vzgajamo, ako jih še n mamo! Zlasti pa pričakujemo, da bodo ostali zvesti NDO vsi oni, ki so ji zagotavljali svjo naklonjenost v lažjih časih; čemu bi je ne izkazali tudi v težjih, ko je treba, da se vsak poprime dela z zaviranimi rokavi, saj vendar smemo upati, da njihova ljubezen in naklonjenost ter njihova dobra volja ni bila samo sad trenutnega razpoloženja, temveč resnega razmišljanja in izpoznavanja. Ktor resno žli našemu delavstvu napredka, ne bo izostal, komur pa ni do resnega dela za naše delavstvo, pa itak ne bi storil nič, tudi ako bi se stvar napravila tako ali pa tako. In dela je

treba za delavstvo, ne pa sladkih besedi in lepih obljub!

O organizacijskem statutu samem ne bomo pisali obširneše, saj smo ga pojasnili že v par številkah in zunanjim podružnicam smo ga doposlali že pred dalj časom, da so se lahko poučile o nj m. Izjavile so tudi že vse, da ga sprejmejo ne zpremenjenega. V centrali so izgotovljena tudi že nova, novemu statutu odgovarjajoča pravila za podružnice in deželne centrale, tako da se lahko začne s preorganizacijo takoj in sicer pred vsem v Trstu, potem pa drugod. Trstu bo pred vsem sledila Istra s sedežem deželne centrale v Puli, potem pa Gorška s sedežem deželne centrale v Gorici. Po drugih deželah se morajo šele ustanoviti organizacijske tvorbe najnižje vrste — podružnice, katerim sledi potem nadaljine. Vse naenkrat se seveda ne bo dalo izvesti, temveč lepo postopno. Najprej je treba da se utrdi Trst, potem stopimo šele vun iz centrale, a d lo bo gotovo hitro napredovalo, če se bo tudi delavstvo samo živo zanimalo za stvar. In tega zanimanja ne manjka niti v Trstu niti zunaj. Zato pa gojimo tudi najboljše upanje, da ne bo dolgo, ko bo stala pred nami trdno zgrajena cela organizacijska stavba NDO. Zato pa le ne odlašati, temveč povsod odločno in samozavestno na delo, ne meneč se za razne krive proroke, ki iščejo dlako v jajcu, skušajo škodovati NDO s svojim obrkovanjem in zabavljanjem. Najboljše jim bomo zavezali njihove jezike, ko jim dokažemo, da je vse njihovo govoričenje laž, ko jim dokažemo to, toda ne z besedami, temveč s smotrenim, samozavestnim delom za blagor našega delavstva. Torej: Kdor je z nami, na delo, kdor pa proti nam, pa tudi, pa naj se pokaže, ali bo zmaga la pravica ali krivica, ali naša dobra, ali pa njihova zla stvar!

„ ZVEZA „ JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV. V znamenju dijet.

Avstrijsko železničarstvo, kakor sploh avstrijsko birokracijo si je težko misliti brez dijet. Vživelci smo se že v te dijete, kakor turški uradniki v bakšiš, brez dijet ni kariere. Vsak uradnik, ki hoče pri železnici napraviti kariero, pred vsem izračuna, v kateri stroki je več dijet, potem gleda šele na plačo. To pa zato, ker je plača povsod enaka, dijete pa so vendar dar boginje sreče. Kdor ima Boga za bopra, mu sv. Peter ne bo pred nosom zaprl vrat — in za to je dandanes gonja za dijetami tolika, kakor gonja za karijero in povod novoveškega malikovalstva, birokratizma, ki je najrodovitnejše gnojišče onega znanega zla — protekcije.

Ves birokratizem se kaže v dijetah in v protekciji. To sta dva malika, pred katerima plači po tleh ne samo železniški sistem, temveč ravno tako tudi sistem vseh drugih uprav, in tudi privatnih zavodov — „povsod vlada protekcija“ — to je vendar splošno znan izrek. Pomen protekcije v železniškem poklicu pa je gotovo najbolj tuj pripadnikom naš ga naroda.

Kako daleč smo za Nemci, koliko vplivnih mest — koliko dijet — nam je všlo in to celo z izgubo našega vpliva za naše ljudi. Do edaj nismo znali izrabiti slabosti našega časa, in zato nas odrivajo, ker se sami odrivamo, če pa kedaj pade tako le „iz bož e milosti“ komu naših pečen golob v usta, smo mi sami prvi, ki kričimo, ne da bi videli, da so vsa vplivna mesta nekako čudežno padla v naročje ljudem čudne kakovo-ti, samo pa da niso pripadniki n-šega naroda. Ti pojavi se kažejo že des tletja sem in mi smo se navadili smatrati jih za popolnoma naravne. Zadnji čas je pač, da bi se zanimali za vse to, pa naj bi imele kaj od tega tudi le posamezne osebe. Ali z pet bo nastal krik v istih krogih, češ, da se ruši disciplina, kajti karakteristični znak okostenelega

birokratizma je in je bilo že od nekaj posebnost po movanje besede „disciplina“, kakor hitro čuje, da gre za dijete onemu, ki mu je usoda določila, da mora molčati in vtiči, dokler ne omaga.

Vzemimo v roke malo knjižico, ki se imenuje „regulativ dohodkov“ in na strani 28. najdemo postranske dohodke, imenovane dijete, in primerjajmo jih z urnino sprevodnikov na strani 56 E. o.:

„Na službenem potovanju in pri vršitvi službe izven službenega mesta se računajo dijete uradnikom

v IV. službenem razredu K 18—	
„ V. „ „ „ 16—	
„ VI. „ „ „ 14—	
„ VII. „ „ „ 12—	
„ VIII. „ „ „ 10—	
„ IV. „ „ „ 8—	
„ X. „ „ „ 6—	

za 24 ur nenavzočnosti v svojem lastnem službenem mestu. Za nenavzočnost, ki je krašja od 24 ur, se računa, ako spada med 6. ur. zvečer in 6. uro zjutraj ravno tako cela dijeta, kakor za 24 ur, sicer se pa računa nad 6 ur polovična dijeta“.

Po tej razporedbi bi človek mislil, da je tem več dela, čim večja je dijeta. K rešitvi te uganke je treba navesti, da se na tako imenovanih konferencah, na katerih se s stajajo visoki in višji dostojanstveniki v najlepših krajih, o katerih nižji uradnik ob dovoljenem dopustu, da se oddahne, niti sanjati ne sme, dela samo po 1 do 2 ure na dan. Asistent s 6 kronami dijete pa mora opravljati 18 urno prometno službo v kaki s snegom zameteni samoti, kjer mnogokrat za obed ne more dobiti niti koščka sira.

Obrnimo torej in primerjajmo stran 56, kjer so urnine za vozno osebje sledeče: sprevodnik kot vlakovodja dobi na uro 30 vinarjev, ako pa ne vozi v službi, 8 vinarjev; sprevodnik kot manipulant dobi za uro 26 vinarjev, ako ni v službi, 8 vinarjev; sprevodnik kot sprevodnik dobi za uro 20 vinarjev (pri tovrstnih vlakih 18 vinarjev), ako se ne vozi v službi, 6 vin. Ako torej ob najvišji urnini vozi na dan 12 ur, ne glede na noč ali vreme, dobi 3 K 60 vinarjev, ali zato pa sme ponosno nositi velikansko odgovornost za življenje sto in sto ljudi, med njimi tudi mnogo takih v I. razredu, v rezerviranem kupeju, dočim si sladko speč „težavno“ zasluži za svoje oddaljenje od svojega doma dunajski gospod svojih „ubogih“ 10 do 18 kron. (Njemu se seveda ne raču a 8 vinarjev za uro, ako se ne vozi v službi)

Nikakor pa morda ne primerjajmo teh postranskih prejemkov za oddaljenje od svojega doma v službi zato, da bi vzbudili zavist, naj bi se pač merili tuintam ako že ne popolnoma pošteno, človeško, pa vsaj ne s tako nepoštenim, nečloveškim merilom. Naš centralistično-birokratični sistem je namestil na Dunaju dijetarje in ti dijetarji dobivajo s t mi dijetami več, kakor pa znaša njihova služba; če pa pomislimo, da je mnogo izmed njih določenih le v to, da izvršujejo oni že davnaj vkoreninjeni korobačni sistem, kateremu so dali prijazno ime „kontrola“, in vsak, kdor le trohco pozna železniško službo in življenje, mora priznati, da denar za dijete ni samo nič drugega, kakor metanje državnega kapitala skozi okno, temveč naravnost greh, storjen na zdravem razvoju našega železništva, kajti kontrolna služba, kakor so se je naučili naši birokrati, v železništvu, ki je humano podjetje, kulturno najzrelejšje, je karikatura, označena s prav prim rno frazo: „gonja za numarcami“.

Zato so poklicani k taki stroki ponajveč le tisti, katerim gospod Bog sicer ni dal lastne pameti, temveč protektorjev. Malo pa je takih, ki so sicer po srečni usodi, toda po lastni modrosti ali zmožnosti post li dijetarji. Kako se izpoznavo nekateri gospodje v gonji za dijetami, v tem se lahko prepričamo vsak dan. Tako se prav mnogokrat sliši, kako vprašujejo sprevodnike: „Ali se je morda danes raz-

trgala vreča samih gospodov z inspektorata in ravnateljstva? Kaj se je vendar zgodilo, da so se vsi spravili skupaj na progi?

— Zgodilo se ni nič, toda spravljajo skupaj „numarce“ in — dijete. O, kako težak je ta poklic? Seveda je težak, ker je težko umljiv, po birokratizmu zaveden na stranpoti. — Ako bi na teh dijetarskih potovanjih odvarjal uspeh višini dijet, seveda uspeh, značoč resnično korist železništva, ne pa število „numarce“ in drugim nakopanih kazni, potem bi se še moglo reči, da železniški dijetarji še visoko stojijo nad dijetarji drugih stanov, ker pa uspeh odvarja navadnemu sistemu nedostojnemu za inteligentnega človeka sploh in za uradnika še posebej — označenemu deloma z besedo „ovadustvo“ — je škoda vsakega vinarja in naši dijetarji ni zdaleč ne vzd že, kar se takta in morale tiče, primere z dijetarji drugih stanov, ki bi smatral za razžaljenje svojega stanu lov na numarce“, ovajanje in nakopavanje kazni drugim in to za stvari, katere more že vsak sam iz spoštovanja do samega sebe urediti s poučenjem ali opominom na licu mesta. Seveda, saj naši kontrolirji tudi včasih opominjajo in poučujejo — toda boljše e, da molčimo o tem. Res, drag je ta naš birokratski aparat, a pri tem pa ob vsej svoji dragoti še dela škodo s svojim delovanjem.

Ljudem, od katerih se zahteva poleg inteligence tudi še telesno delo, se nakazujejo vinarji za ure ali kilometre in ti zneski se dajejo še kot nekaj izliv prav posebnih dobrohotnosti. Zakaj niso določene dijete ali pa pavšal za vse železniške uslužbenke, ki so prisiljeni oddaljiti se iz svojega službenega bi ališča, zakaj se meri tistim, ki žrtvujejo svoje zdravje, po vinarjih? Ker naš birokratizem nikakor ne more pripustiti, da bi se uredilo računovodstvo priprostejše in ker si morda marsikater gospodov na Dunaju ne more predstavljati sprevednika brez knjižice, v katero vpisuje in zaračunava vlakovodja, da tako skrbi vsako minuto za varnost vlakov, ure in minute poleg vsega drugega svojega službenega pismenega dela. Naši potomci, ako dode kedaj v roke tak zapisnik urnega dela, si bodo res morali misliti, kakšni barbari, ali pa kaki umetniki smo bili, da smo znali s tako res posebno rafiniranostjo napraviti iz najpriprostejših stvari težko zam tane in komplicirane.

Z uredbo pavšala ali pa dijet (seveda bi morale biti enako višoke, kakor sedanja takozvana urnina) za službo voznega osebja bi se uredilo marsikaj enostavnejše in zvišala bi se varnost prometa, ki je z raznim pismenim delom itak ogrožena že do skrajnosti. Ali pa morda dočakamo, da se odpravijo dijete in da bodo gospodje, ki sede sicer pri zeleni mizi, nosili seboj tudi knjižice in si dali zapisavati ure in minute — si dajali te potem potrditi in si izračunati v vinarjih?

To bo pač težko! To pa že zato, ker bi mogla marsikatera „numarca“, ki je vendar za varnost prometa tako silno važna, kakor morda počekanje voza z ostrim svinčnikom, uti bistremu očesu kontrolnega organa in to prav zato, ker bi bil zaposlen z računanjem svojih lastnih minut.

zjž. — Nekateri gospodje pri tržaškem ravateljstvu drž. železnic, namreč taki gospodje, o katerih se z vo upravičenostjo da dvomiti, ali so sploh „gospodje“ ali ne, imajo lepo navado, da kolkor mogoče surovo ravnaajo s sugami in drugim takim železniškim osebjem, a pri tem ne pomislijo, da sami niso bogve kako visoki bogovi in da jim prav lahko odleti ona namišljena glorijska, s katero se znojo obdati, kadar „službeno“ občejejo s kakim slugo. Eden takih „gospodov“ je neki diurnist Becher, ki pač nima prav nikake pravice stresati svojih sitnosti nad slugami, kaj še le, da bi jih obkladal s takimi priimki, kakor se je to zgodilo pred kratkim. Na neki popoinoma upravičen ugovor nekega sluge na njegov visoki „bef hl“ je namreč ta visoka glava odvrnil dotičniku: „Ein schiavo krepiert nicht so bald!“ („Ščavo ne crkne tako kmalu!“) Naj le nikar ne misti ta nemškonačionalni nadutež, da sme zato, ker je privandral z lačnim trebuhom za kruhom med nas, brez kazni obkladati s psovkami naše ljudi! Smo že marsikateremu takemu petelinu podrezali greben, pa ga bomo tudi njemu. Povemo mu toliko, da je bil ta slučaj zadnji, da je otrsral svoj nemškonačionalni šovenizem nad slovenskim železničarjem. Zadajkrat in nikdar več!

z jž. — Čuvajem državnih železnic pri sv. Andreju! Podpisani predsednik zaupniškega odbora sklicujem za dan 2. decembra vse čuvaje državne železnice pri sv. Andreju na zaupni sestanek, ki se vrši ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Babča ulica Istria pri sv. Jakobu št. 658. Pirc.

zjž. — Z državnega kolodvora pri sv. Andreju nam pš-jo: Pri nas imamo nekega „intelgentnega“ možakarja, po imenu Franc Stare, iz katerega ust pač ni slišati lepe besede, tem eč edino le kričanje, in to tako, da se zgl. dajejo ljudje, ki hodijo po cesti mimo. Nič drugega, kakor vedno zmerjanje! Premikači i, čuvaji ne slišijo druge besede iz njegovih ust, kakor „holt die gošen“ a i pa „holt die papen“. Povemo temu kričaču, da si prepovemo enkrat za vselej tako postopanje z nami. Na nas ni treba kričati, saj znamo vsak svoje delo, ki s lahko opravlja brez krika in zmerjanja. Naj bi pač ona višja gospoda, ki ima sicer povsod svoj nos, kj-ri bi ne bilo treba, malo poučila tega možakarja, da bo imel malo več pamti, da nas ne bodo ljudje, ki sicer nimajo nič opraviti z železnico, i praševali, kaj je vendar, da je tak krič in vik po postaji. To naj bi zadostovalo za enkrat; če se pa stvar ne obrne na boljše, pa izpregovorim še jasnejše.

Več prizadetih.

zjž. — Zahvala. Podpisana se zahvaljuje Zvezi jugoslovanskih železničarjev za izr-dno podporo, ki sva jo dobila vsak v znesku 5 K.

F. Vouk, A. Pišot, člana Z. J. Ž. v Ajdovščini.

zjž. — Zahvala. Podpisani izrekamo najprisrčnejšo zahvalo za podporo, ki smo jo prejeli od Z. J. Ž. v naši bolezni in sicer jaz Anton Goljevšek v Plavah v znesku K 18'60, Andrej Valentinčič v Plavah K 4—, Tomaž Kral v Plavah K 4— in Ivan Petrič v A čah K 4—. Obenem pa tudi vsem slovenskim železničarjem k-ri najtoplejše priporočamo Z. J. Ž. kot edino železničarsko organizacijo, ki ima res pred očmi koristi slovenskega železničarja in mu to tudi dejansko pokaže v vsakem slučaju. Slovenski železničarji, v „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“!

zjž. — Nemškonačionalni kurz pri tržaškem ravateljstvu c. kr. drž. železnic. Bilo je menda meseca junija ali julija, ko je bila pri tržaškem ravateljstvu c. kr. drž. železnic odpuščenih celavrtta pomožnih moči, zlasti v tehničnem oddelku. Bili so to sami Slovani, večinoma Čehi. Odpuščeni so bili, dasiravno jih je ravnateljstvo uporabljalo nepretrgoma že po dve leti, da, tudi tri leta, češ da n denarja, da je zmanjkalo kredita za pomožne moči. Ali glejte si veliko čudo! Mnogo pozneje, kot pa oni tedaj odpuščeni Slovani, sta stopila v enaki lastnosti pomožnih moči v službo ravateljstva dva trda Nemca, ki pa nista bila odpuščena, ko so bili odpuščeni oni drugi, dasiravno so bili oni uvedeni že v vsa dela, dasiravno so bili zato uporabni za vsako delo, Nemca novince pa sta bila v resnici še popolna novince. Za ta dva je bilo kredita, za ta dva ni manjkalo denarja, kajti za Nemca ima ravateljstvo c. kr. državnih železnic denarja vedno dovolj, seveda zato, k-ri je Nemec, za Slovana pa ne, ker je Slovan. In ta dva Nemca sta danes oba stalno namščena kot asistenta. To je zgl-d, kaka ravnopravnost vlada pri našem ravateljstvu c. kr. drž. železnic, kako ta odlučuje le dejstvo, da je kdo Nemec ali Nemec, da mu cvete pšenica ali pa le ovsat. Res skrajni čas je, da bi se za te kričeče razmere nekoliko pobrigali tisti, kat rim je ljudska volja naložila skrb za blagor našega ljudstva, med tem pa tudi za ravnopravnost pripadnikov našega naroda v službi c. kr. državnih železnic!

zjž. — Podružnica Z. J. Ž. „Gorica“. Vse člane podružnice Z. J. Ž. „Gorica“ pozivljamo, da do 27. t. m. oddajo svoje članske k-jižnice podružničnemu predsedniku tov. Langofu, pa naj so redno plačali udmino, ali pa zgot-tali. Potrebno je to v svrhu izvedbe natančne kontrole. Pozivlamo torej člane, da store to prav gotovo do omenjenega dne, da se stvar uredi v čim najkrajš m času.

zjž. — Zahvala. Podpisani se najprisrčnejše zah alujem centrali „Z. J. Ž.“ za podporo, ki mi jo je izplačala v slučaju moje bolezni v znesku K 18'80 in v znak

hvaležnosti darujem podpornemu zakladu Z. J. Ž. 1 krono.

Trst, dne 23. novembra 1910.

Ivan Ostrouška, delavec južne železnice.

zjž. — Zahvala. Podpisani se zahvaljujem „Zvezi Jugoslovanskih železničarjev“ za podporo, ki mi jo je izplačala v moji bolezni v znesku K 18'40.

Alozij Valentinčič,

pisar državne železnice, Vrdela.

Zopet novi davki!

Ministri tam gori na Dunaju že več ne vedo, kako bi zopet napolnili blagaine, izprazniene vsled famozne aneksije in drugih takih zmot, katere so mogoče samo v naši „kulturni“ državi; rešiti hočejo na vsak način potapljačo se barko, a to na stroške proletarcev, kakor je že pač stara navada. Mod e glavica ved o kaj novega iztuhajo, kar naj bi jim prineslo novih dohodkov, danes monopol žigic, jutri monopol petrol-ja i. t. d., a v zadnjem času so vzeli za cilj kar direktno žepe delavcev!

Zadnje dni je namreč tukajšnja finančna oblast razposlala raznim delavcem neke listine, katere se imajo za izpolniti in iz katerih ista oblast potem dožene, koliko dohodkov ima dotična oseba, da se ji naloži osebni davek. Imenovane liste so se poslale celo takm siromašnim delavcem, kateri zaslužijo komaj 20 kron tedensko. Namen je torej jasen; gledajo na to, da bi kolikor je več mog če izžemali ljudstvo, ti to ljudstvo, katero s prav ovčjo ponižnostjo gleda in trpi take krivice!

Da more finančna oblast tirjati osebni davek od osebe, treba da ima dotičnik letno 1200 kron dohodkov; je sicer res, da je takih delavcev, kateri toliko zaslužijo, ampak kaj je ta svota npram velikm stroškom, katere danes zah eva življenje? Tukaj ta brezobzirna gospoda nič ne pomish! Ali naj morda delavec živi od zraka? In ako si kak delavec kaj prihrani od svojih zaslužkov, je to naravno, kajti ko je postal star in za delo nesposoben, ga kapitalist vrže na ulico, in država mu gotovo ne pomaga.

Ni zadosti, da je delavec izsesan od krutega kapitalizma, ni zadosti, da mu državna carinska politika ne dovoli dovolj tečne hrane, ni dovolj, da mora plačevati naravnost oderuške stanarine, plačevati indirektna davke sploh; pridejo na zadnje še ti ti zlatoovratneži, kateri še ni o nikdar poskusili, kaj je trdo delavčevo življenje, ki živijo v udobnosti in razkošju, in mu hočejo iztrgati izpred ust še tisto mrvice kruha, prisluzeno z velikim trudom in znojem.

Namesto, da bi se za bedno delavstvo naredile razne naprave, delavska stanovanja i. t. d. in mu se s tem olajšalo njegovo trdo življenje, se mu hočejo naložiti — direktni davki; to pa pres-ga že vse meje!

Državni denar se lahko miselno razsiple za oboroževanja, za nove topove, utrdbe, za nove vojne ladje, katere se v slučaju vojne v vsakem trenutku lahko potopijo v par minutah, in milijoni, prisluzeni od tisočev in tisočev bednih delavcev, gredo na morsko duo.

Denar se trosi za velikanske plače in penzije ministrov, generalov in raznih takih nebodijihreba, za ljudi, kateri še nikoli koristnega dela niso napravili, ampak samo zlo, a potemtakem gotovo, da morajo biti blagajne prazne. I- vse to naj pot- m poravnava ubogi delavec, in to celó z direktnimi davki?

Namesto, da bi se delavec malo bolje branil in oblačil, zahteva ta gos oda od njega, da svoj težko pr- suženi denar položi na oltar moloha militarizma, tistega militarizma, kateri je prava r- na človeštva, in kateri dela vse prej, nego čast kulturi dvajsetega stoletja!

A do kedaj se bo tako zatiralo ubogo delavstvo? Odgovor na to je prav kratak: Dokler bo ljudstvo močalo in se pustilo izžemati. — Dolžnost vseh zavednih delavcev je, da se zdramjo iz spanja in da s prav krepkim glasom zakričijo tistim birokratom na ušesa: „Proč z zatiranjem ljudstva!“

K stvari sami naj pa pripomnimo še to le: finančna oblast mo da računa tu naravnost na delavsko brezbr-žnost za njene odloke in n loge. Delavec namreč dobi odlok, s katerim se mu pr- dpisuje toliko

in toliko osebne dohodarine. Delavec pač ve, da ne more nihče tirjati od njega tega davka, dokler nima 1200 kron letn h dohodkov, zato se tudi ne briga za o i papir, ki mu ga dostavi finančna oblast. Toda posledice!

K-ri ne plača, mu pošljejo opomin; ker š- ni plačal, ga zarubijo, in končno l- plača, al pa mu prod- o zarubleno pohištvo. Potem seveda začne premišljevat, kak- bi dobil nazaj svoj denar, toda navadno je pot tako dolga, da se mu ne zdi vredno izgubljeni časa, potov in stroškov, in tako plačuje in plačuje, ne da bi imela finančna oblast tudi pičico pra ice terjati kaj od njega.

Zato pa pozivljamo delavstvo, ki do biva od davčne administracije pole, v katerih je treba označiti davku podv žene dohodku, da teh pol ne vrže proč, temveč jih izpolni po uredbisu. Ako dotičnik sam ne zna i- polniti pole, naj se obrne na N. D. O., ki mu bo rada na razpolago. Vsek-ko pa sv- tujemo delavstvu, naj ne prezira o takih „apirjev“, ako nočejo imeti škode!

Lev Nikolajevič Tolstoj.

Umril je in že spi pod hladno grado največji mislec današnjih časov, največji prijatelj in ljubitelj človeštva, zlasti pa na tlačeneš h njegovih slojev, na veke je zatislil oči veliki ruski pisatelj grof Lev Nikolajevič Tolstoj.

V obširnih člankih in razpravah je pisalo o tem dogodku dnevi o č sopiše, zato mislimo, da nam ni treba obširnejše pisati o tem duševnem velikanu o njem in njegovem delovanju, temveč le zaključimo za njim, ki je iz dna svoje vlike duše tako z lo ljubil prav ubogi delavski stan, naš hv ležni:

večni mu spomin!

NDO namerava v najkrajšem času v zvezi z drugimi narodnimi društvi prirediti veliko spomin-ko slavlje za umrlm a vendar neumrlim pesnikom in filozofm in tako proslaviti med našim občinstvom, zlasti pa delavstvom njihov spomin. Natančnejše o tem v dnevnem časopisju, a naše d lavstvo vabimo že danes, da se udeležijo proslave v čim največjem številu!

Domače vesti.

d — Iz seje centralnega odbora NDO. V zadnji svoji redni seji v sr- do, dne 23. t. m., je centralni odbor NDO. vzel soglasno naznanje odlok ministrstva, s kat- r- m se potrjuje nova glavna pravila NDO in organizacijski št- tut. Z ozirom nato se je tudi sklenilo, da se skl- če meseca decembra izredni občni zbor, na katerem se izvoli n- v društveni odbor po novih pavilih. Dan in kraj občnega zbora se določi v prih- dnji seji. Odbor je nadalje razpravlj- al večih notranjeorganizacijskih zadevah manjšega p- m na ter dor ločil, da se vrši meseca decembra velik javni shod. Odbor je izr- kel svoje soz- lje društvenm: I. podpreds- dniku Jedlowsk mu in članu odbora tov. G- dniku na smrti gospe Jedlowske. Izraz sožalja se zab leži v sejm- m zapniku.

d — Za štursko in ajdovsko narodno delavstvo je bil prošli petek dan posebn ga veselja. Ta dan se je namreč vršila p- c. kr. okrajnem sodišču v Vipavi obravnava, kat ro je v- led o- vadbe ž- upnika Kromarja v Šturjah vložilo c. kr. državno pravdnštvo v Ljubljani proti tovarišem dr. Mandiču in strokovnemu tajniku tkarju iz Trsta ter Ant- nu Bratini, A tonu Nemcu in Antonu Vadnalu v U tju oziroma Ajdovšči i, češ da so motili in onem- gočili dne 8. sep- tembra t. l. po kmečki zvezi za vip- ski okraj sklicani sh d v Šturjah. Strar je sicer zn- na, a vendar naj v kratkem povemo, kako se je izv- šila. Župnik Kromar v Šturjah je zagr- ven nasprotnik NDO. v Ajdovščini — Šturjah, zlasti pa ondotne konumne zadruga članov NDO., ki od dne do dne k- že vedno lepše uspehe. Kaj je povod temu sovraštvu, je teško umeti, ko je vendar NDO vedno in vselej pov- darjala, da se nikakor noče vtikati v kako strankarsko politiko, da je vsa njena pol- lika le skrb za to, da bo imel slovenski delavec na svojih domačih tleh pošten kos kruha, kakor mu gre. Umljivo je to na-

SLOVENSKE ŽENE! Zahtevajte v vseh trgovinah samo pristno - - -

KOLINSKO CIKORIJO

prodaja se v korist nar. društvom iz EDNE slov. tovarne v Ljubljani.

sprotstvo le tedaj, ako človek ve, da je župnik Kromar den onih ljudi, ki hoče biti edini in tud popolnoma edini gospodarji tako daleč naokrog, kakor daleč pač sega njihov resnični vpliv pa tudi samo do zdevni vpliv. Župnik Kromar hoče gospodovati kot edini gospod v Šturjah in okolici, njemu naj bi se moralo pokoriti vse, in seveda tudi NDO, ki pa je bila toliko predržna, da se je ustanovila brez njegovega dovoljenja in proti njegovi volji napreduje od dneva do dneva tem lepše. Učljivo je po vsem tem, da skuša župnik Kromar ob vsaki priliki pokazati svojo „luhezen“ napram NDO. Tako se je raznesel glas med narodnim delavstvom v Ajdovščini in Šturjah, da hoče župnik Kromar na shodu dne 8. septembra, ki je bil sklican, da poročata na njem poslanca dr. Žitnik in Perhavec, obenem pa me d. tudi poslanec Gostirčar, napasti NDO. kolikor bi se pač dalo. Seveda je ta vest precej razburila delavstvo, ki ljubi svojo organizacijo, in delavci so napravili tovarisa dr. Mandiča in Ekarja, da prdeti a shod, da odgovorjata na morebitne napade. Shod se je vršil v Šturjah dne 8. septembra popoldne. Navzočih je bilo gotovo do 600 ljudi, med temi pa, ne vemo, ali je bilo 100 župnikov pristavev z ženskami in otroci v. d. (Shoda po § 2 v njihovih društvenih prostorih se je udeležilo po javnem shodu nastopih 47 oseb!) Shd je otvoril župnik Kromar v imenu kmečke zveze, ter je tudi h. t. l. ad. lje vodil predsedstvo. Tu ga v. ludo vpraša tov. Bratina, kdo pravzaprav pred-eduje, na kar ga pa župnik, dasiravno ga dobro pozna, osorno vpraša po njegovi imenu, ki mu ga Bratina tudi pove. En ko je po. t. pal župnik tudi z vsakim, ki je zahteval, da naj se voli pred ed tvo. Le tov. Vadjjala je enako vprašal, ne da bi bil ta kaj govoril. Ljudstvo je vedno burnejše zahtevalo volitev predsedstva, češ da je shod javen in se na javnih shodih voli predsedstvo po navzočih. Župnik se ni hotel udati. V tem za. ri st. teri klic, da naj pred-eduje tov. Ekar, ki res zavzame predsedniško mesto, s katerega ga pa p. rine neki župnikov pri. taš. To je bil povod silnemu razburjenju delavstva, ki se je vse zgrnilo proti predsedniški mizi. Tov. Ekar se je postavil pred župnika in ga tako obranil morebitnega dejanskega napada vsled župnikovega na. topa in nastopa njegovih pri. tašev razjarjenega ljudstva. Krik je postal vedno večji, tov. Ekar je moral stopiti na mizo, da bi ga čuli zborovalci. Župnikovi pri. taši so skušali prevrniti mizo in ga vreči z mize, kar se jim pa ni posrečilo. Nat. p. oda t. v. Ekar besedo državnemu poslancu dr. Žitiku. Župnikovi prist. ši so dvignili silen hrup, ženske so začele peti in poslanec v tem hrupu ni hotel go. oriti. Nato je stopil na mizo tov. dr. Mandič ter pomiril razbureno delavstvo, nakar je pred. ed. n. tov. Ekar akl. učil shod. Župnikovi prist. ši so se umaknili v svoje društvene pro. tore, ostali zborovalci, got. vo nad 500 oseb, sami krepki moški in mladeniči, pa so pojoč „Hei Slovani“ in „Lepa naša domovina od. ši v Ajdovščino. — Vsled teh dogodkov je torej župnik Kromar vložil ovadbo na državno pravdnistvo, češ da je omenjena p. torica po domenu motla in onenogotila shd, ki je bil društveni shod kmečke Z. eze. Obravnava se je vršila torej v petek pri okrajnem sodišču v Vipavi. Obtoženci so izpovedali o dogodku, kakor smo pisali zgoraj, a zagovarjali so se pred vsem s trditvijo, da je bil shod sklican kot javen, splošno dostopen shod, ne pa kot društveni samo na društvene člane in povabljenе goste omejeni shod.

Kot dokaz so navedli deistvo, da je župnik Kromar oklical shod kot javen shod v nedeljo, dne 4. septembra, v cerkvi s prižnice, da ob tej p. liki ni niti omenil kmečke zveze, niti da je shod društven. Kot nad. lni dokaz je bilo priloženo pisano vabilo na ta shod, ki da g. sklicuje kmečka zveza kot javen shod. Isto dokazu e tudi poročilo o shodu v „Slovencu“, kjer stoji pisano — nedvomno po župniku Kromarju samem — da je K. Z. sklicala javen shod. Župnik Kromar se je skliceval v svoji f. amozni ovadbi na zakon v varstvo zborovalne svobode iz leta 1907. a prav § 15 tega zakona iz. r. cno pravi, da na zborovanjih, ki se ne vrše v smislu društ. enega zakona, vodi zborovanje sklica.

telj le toliko časa, dokler zborovalci sami ne izvolijo vodstva zborovanju. Ker je pa bil torej sklican ta shod kot javen, ne pa društveni shod, so imeli tudi na tem shodu zborovalci pravico voliti predsedstvo. Kot prva obremenjevala priča je bil zaslišan n. ki Likar iz Ajdovščine, ali glej nesreča: mož je potrdil vse, kar so nav. dli obtoženci v svojo obrambo, da sam ni bil osebno vabilen, a je le šel na shod, dasiravno ni član kmečke zveze, da je župnik res v cerkvi oz. an. l shod kot javen itd., a o p. sameznih obtožencih ni mogel potrditi, da bi bili na kak. n. čin m. tili shod. Glavna priča župnik Kromar je nastopil jako samozvestno. Pomel si je rok, češ, sedaj pa le, in govo il je potem da bi človek mi. l. l. mož e bil najmanj 20 seme. trov jurist na Dunaju, seveda — brez izpitov kajti zak. ni mu niso nič kaj „šli“. In kaka razlika med njegovo ovadbo in izpovedbo. Dr. Mandič kar n. enkrat ni bil nič kriv, kajti župnik je izjavil, da je dr. Mandič nastopil šele, ko je že on (župnik) zaključil zborovanje. Župnik kar ni mog. l p. tem odgovoriti kako to, da je vzlic temu ovadil dr. Mandiča, da je motil zborovanje, ko je bilo vendar zborova. je že zaključeno, in mu napravil toliko sitnosti in stroškov. Priznal je nadalje, da je res oznanil shod kot javen shod s prižnice, da je res razposlal zgoraj omenjena vabila na javni shod, in celo, da je na shodu izjavil, da dobi vsak tudi rečlan K. Z. besedo, ako se pri. glasi. Vzlic temu pa je poudaril, da je bil shod društven, sklican v smislu § 14 društvenega zakona. Ko mu je dr. Mandič očital nepoznanje zakonov, dasiravno se tako sklicuje nan e, je mož m. l. al. Priznal je nadalje, da g. je tov. Bratina v. ludo vprašal, kdo pred-eduje, da je sam poklical tov. Nemca pred. se in ga vprašal, zakaj naj se voli predsednik. Le pri tov. Vadjjalu je trdovratno trd. l, da je tudi Vadjjal klical, naj se voli pr. d. sednik, dasiravno ima ta celo vrsto pri. č, da tega ni storil. Tov. Vadjjal mu je zato trd. očitno povedal p. rkrat, da l. že, ako t. tudi, in da ni lepo za ka. olšk. ga duhovnika, da pred sodiščem laže. Župnik ni h. tel nič odgovoriti, kako to, da politične shode oznanja s prižnice, in zelo čudno je, da se nikakor ni mogel spominjati stvari, ki so jih videli vsi zborovalci in ki bi bile v prilog obtožencev, kakor n. pr. da je tov. Ekar obranil župnika, da ga razburjeni zborovalci niso dejansko napadli. Š. bolj čuden pa je bil nj. gov. odgovor, ko je tov. Ekar dokazoval iz poročila v „Slovencu“, da je bil shod javen in pripom. il, da bo to gotovo tudi p. trdil župnik, ko je vendar pop. lnomu gotovo on pisal poročilo v „Slovenca“. Župnik je odločno protestiral proti temu, da bi se njemu kot katoliškemu župniku očitalo, da dopi. uje v „Slovenca“. Stvar se je sploh n. kako čudno zasuk. la, namreč da obtoženci niso bili pravzaprav obtoženci, temveč obtoženec. Čutil je tud to in skušal kolikor h. tro oditi. Ko ste bli zaslišani še dve razbremenjevalni pri. či, ki ste potrdili zagovor obtožencev, je tudi odšel župnik s svojo pri. čo in ni bil navzoč pri proglaš. tvi razsodbe. Tov. dr. Mandič je v svojem razgovoru, v katerem je branil vse ob. t. ence, jasno dokazal, da je bil shod sklican kot javen ne pa kot društveni shod, da je imel torej vsak pravico ud. l. žiti se sh. d. in prav po § 15 postave iz leta 1907 zahtevati volitev predsed. tva. Spl. h pa so se vsi obtoženci obnašali dostojno in nikakor niso motili ali hoteli motiti shoda. Sodnik je končno proglasil razsodbo, da so vsi obtož. nci oprošč. eni. — M. d. delavstvom v Šturjah in Ajdovščini je ta razsodba povzročila veliko rad. stin zadoščenje, ker je župniku Kromarju tako lepo izpodletelo, da bi oškodoval s svojo ovadbo ne samo

oproščence, temveč po njih tudi NDO. Za župnika Kromarja je bila to dobra šola in z. to upam, da bo od. l. j pustil NDO in njene člane v miru. Ako pa ima kaj proti NDO, naj se pa oglasi na njenih shodih, dobil bo vselej besedo, pa tudi pošten, toda dostojen odgovor!

d. — Stavkuj. či livarji v stiski in bedi. Socialni demokrati so s stavko livarjev zopet poka. ali nepremišljen korak in se presneto blamirali. Mislili so si, da bodo do. egli popolen uspeh, toda so se revčki urezali prav do kosti. Njihovi vodit. lji so jih s to stavko, katera ne bode imela nikakega konca, ker delodajalci naročajo ž. v. lito železo, raje kakor da bi njihovim zahtevam ugodili, pripravili v veliko b. do. N. koliko teh žrtev je z velikim veseljem spr. jelo težak. o de. o, drugi pa, ki še tega ne morejo dobiti, š. vedno „špansirajo“ in si stiše. jo trebuhe. Nam se ne smilijo toliko livarji, ker so vsi toliko pametni, da lahko premi. lijo, kaj je prav in kaj ni prav, smilijo pa se nam njihove družine, ki stradajo že toliko — mesecev. Že mesec dni pobirajo njihovi tovariši po vseh zavodih tak zvano „k. leto“. Ti socialisti so t. h. „kolet“ že siti in pravijo, da kdor hoče živeti, naj dela. Pravijo, da imajo sami svoje družin. e, d. jih morajo pr. življati. Človek bi moral imeti res železno srce, ako se ne bi usmilil ubogih otročičev stavkuj. či livarje. Zagot. v. lajo nam, da njihovim voditejem ne bodejo nikdar več sledili. Iz tega je razvidno, da zaslepljeni socialisti izpregledujejo. Upamo, da bodo polagoma s prostim oč. som svoje vod. t. lje prav lepo spoznavali, ali prepozno prepoznali b. l.

d. — Priporočamo narodno manufakturno trgovino Križmančič in Breščak v ul. Nuova št. 37, ki daje udom NDO 10 % popusta od vsega blaga, ki ga kupijo pri njej.

Organizacijske zadeve!

o. — Skupina NDO — „mestna plinarna“ Sestanek skupine NDO. — „mestna plinarna“ se vrši jutri, v soboto, dne 26. t. m., točno ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih NDO pri sv. Jakobu. Poziv. lamo tovariše iz mestne pl. arne, da se udeležijo tega sestanka v čim najobilne. šem številu, ker se je treba pogovoriti o stvareh, ki so za delavstvo v mestni plinarni največje važnosti.

Strokovni tajnik.

o. — Skupina NDO — „Lloyd“. Poziv. lamo tovariše delavce iz Lloydovega arsenala, da se zanesljivo, in v čim največjem številu udeležijo skupinskega sestanka, ki se vrši v p. nedeljek, dne 28. t. m., točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih NDO pri sv. Jakobu. Na dnevnem redu so važne skupinske zadeve, p. l. g. tega pa tudi stvari, ki se splošno tičejo delavstva v Lloydovem arsenalu. Zato je ž. el. ti, da se tovariši iz Lloydovega arse.

nala u. leže sestanka res v čim najobilnejšem št. vilu.

A. Ekar V. Slavec strokovni tajnik, t. č. pred. skup. „Lloyd“.

o. — Krajevna skupina NDO — Škedenj. Ker je izostal za sob. to, dne 19. t. m., sklicani sestanek članov krajevne skupine NDO v Škedenju, se vrši jutri, v soboto, dne 26. t. m., točno ob 8. uri zvečer sestanek v prostorih Gospod. rškega društva v Škedenju. Poziv. lamo narodno delav. t. v. škeden. sko, da se udeležijo sestanka v čim najobilnejšem številu.

o. — Krajevna skupina „Sv. Marko-Sv. Andrej“. Podpisani v. ludo vab. m vse odbornike in namestnike, k. teri so bili izvoljeni na I. rednem občnem zboru na I. sejo, katera se bo vršila jutri v sob. to 26. t. m. točno ob 7. uri zvečer v prostorih NDO. pri Sv. Jakobu.

Dominik Kapelj, t. č. pred.

o. — Tovariše odbornike pod. už. nic NDO iz Doline Boršta in Ricmanj ul. u. o vab. m na sestanek, ki se bode vršil prihodnjo nedeljo, dne 27. t. m. v B. luncu ob 4. uri popoldne v prostorih „Kons. društva“. Tovariši, to kar bi morali napraviti pri u. tanovitvi teh podružnic, to moramo storiti dan. s! V Bregu bode za vse vasi ena podružnica NDO, in ako ne pride do tega sk. lpa, treba reči, da je delavstvo proti sebi da n. č. čuvati svojih koristi!! Podružnice v posameznih vaseh je od. čno nam. g. č. e, da bi u. pe. vale! Pričakujem, da se tovariši odborniki g. tovo udeležijo tega se. t. n. ka, pri katerem se bode razpravljalo ed. no o vprašanju: „Združ. tev podružnic NDO iz Ricmani, Boršta in Doline v eno podružnico“. — Ker so pa nekateri tovariši odborniki iz Boršta in Ricmanj od. ot. ni, t. d. aj orosim, da se mesto t. h. udeležijo njih namestniki ali nadzorniki!

Fr. Venturini t. č. pr. d. sednik dol. n. ske podružnice NDO

o. — Sestanek krajevne skupine — „Rojan“ se vrši v nedeljo, 27. t. m. ob 9. uri in pol dopoldne v prostorih „Kons. društva“ v R. janu. Poziv. lamo tovariše člane, da se se. t. n. ka udeležijo točno in v polnem številu.

Iz Pule.

p. — Nesnosno stanje rad. n. ka zaposlenih kod Zeugsdepota. Kod Zeugsdepota odvdešnjeg topništva zaposleno je 25 rad. n. ka koji imaju raditi sa municijom i pr. hom. Pol. ž. j. tih rad. n. ka v pogledu njihovih pla. č je mizeran. I. ti su više puta pitali uredjenje pla. ča, nu nijesu nikada dobili u ruke odgovora. Što se tiče osiguranja za starost, isti su osigurani kod „Versorgunganstalt“ bečkog arsenala, nu propis. i t. ga su ist. tako mizeran. Prekosatni rad im pla. č. ju sa 40 h na sat, bez obz. ra, da li radi po danu ili po

CENE ZMER. E.		TELEFON 16-83	
Na obroke			
Velika zaloga izdelanih oblek			
Velika izbira zimskih oblek za gospode in dečke, sukeni, površnikov kratkih ter dolgih kožuhov vs. h kakovosti. — Specijaliteta v vez. nj.			
Adolf Kostorls, ul. S. Giovanni 16, I. n. Zra. en „BUF ET AUTOMATICO“			
POZ. RI! Skladišče ni v prit. lju, ampak v prvem nadstropju.		POZ. RI! Skladišče ni v prit. lju, ampak v prvem nadstropju.	

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

si. zaga V. Y 1162, 12: 9 II. V.

Tovarniška znamka

Konsumna zadruga N. D O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

:: Telefon: št. 23-21. ::

III. v Škedenju.

Čistil dobiček tega vašega prvega go. spodarskega podjetja le namenjen le vam in vaši sveti stvari!

noči. Tako su prije nekoliko dana radili do 1 sat po pol noći, a da im za noćni rad nje su dali nikakve posebne naplate. Dok za topove troši država milijune, ista izr. bljuje svoje radnike do skrajnosti i ne da im niti pristojne uplate za njihov rad.

p— Zabava u korist „Pučke knjižnice“ odgodjena na 3. decembra. Radi nepredvidive zapreke održavat će se zabava u korist „Pučke knjižnice“ mjesto ove buduće subote dne 3. decembra u 8 sati večer.

p— Mjesečni sastanci strukovne skupine drvodjelaca. Odbor str. sk. drvodjelaca u sporazumu sa pouzdanicima zaključio je, da održava mjesečni sastanke. Prvi takav sastanak biti će u subotu dne 10. decembra. Upozorjuju se drvodelci, da na isti brojno pristupe i da agitiraju među drugovima.

p— Sastanak u Vinkuranu. U Vinkuranu biti će u nedjelju 27. ov. mj. sastanak tamošnjih radnika u sruhu osnivanja predielne skupine.

p— Skupština str. sk. zidara. Dne 10. ov. mj. održavala je str. skupina zidara izvanrednu glavnu skupštinu, koja je bila veoma dobro posvećena. Bila su prisutna 82 zidara. Glavna točka dnevnog reda bilo je izbor odbora, te je jednoglasno izabran odbor, koji se je ovako konstituirao: Predsjednik Šojat J., — podpredsjednik Klarfar, tajnik Matušić L., blagajnik Brčević S., odbornik Bogdanić I. Zamjenici: Iveša A. i Grubišić.

p— Izbori uprave bol. blagajne radnika zaposlenih kod mornarice i „Lavatore“. „Lavatore“ u zadnjem broju tuži se, da je prvi izbor uprave bol. blagajne radnika zaposlenih kod mornarice bio ukinut i to na način, da bi izgledalo, kao da je tim poglavarstvo i namještništvo učinilo jednu nepravdu u soc. demokratima. Mi smo u svoje doba potanko prikazali nezakonitost izbora počinjenju od soc. demokrate. Nu rek bi da soc. demokrate pripravlja i za nedjelju skupštinu štogod sličnoga, jer govore o eventualnoj pobjedi soc. demokrate. Upozorjujem sve naše delegate, da budno paze na njihov postupak i da se svi nadju na svom mjestu. za štur ajd

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lectulica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA
ORGANIZACIJA v Trstu
Tiska: TISKARNA „JEDINOST“ v Trstu

UGODNA PRILIKA

V veliki fini botiljeriji i slaščičarni
vogal ul. Ghega

in trgovašnice (blizu Nar. Doma in Fabrisa)
Bogat izbor najboljih vin in liker ev
prvih tovarov naše države. — Izvrstne
slaščice. Cene zm rne.

Asti Spumanti, Refušk, zagrebaški Pe
linkovac in Sokol. Posebne vrste:
Ruse po najzmernejših cenah.

FAVE po 2 K kg.

Anton Zavadlal

TRST, ul. Istria 12. (pri sv. Jakobu.)
Priporoča svojo PEKARNO in SLAŠČIČARNO
Večkrat na dan svež kruh in slaščice. Za
loga moke vsake vrste iz prvih mlinov.
Likerji in vino v steklenicah. Postrežba na
dom. — Priporoča tudi svojo staro in
dobroznano pekarno v ulici Marco Pollo
št. 6 (vogal Concordia).

CIRIL ŠUC

TRST — ulica Concordia št. 4. — TRST.
Priporoča slavnemu občinstvu svojo
trgovino jestvin kolonijalnega blaga. Te-
stenine „Pekate“, domače in napoli-
tanske, trevizanske (Tre iso) ter iz tovarne
bratov Zutka. — Vino v steklenicah.
Pošilja se tudi na dom ter po roštilj. Paketi od
5 kilogramov naprej.

! Cene brez konkurence !

Český hostinec
v Trstu

Alla Meidionale

Campo Belvedere

Češka gostilna
v Trstu

žganjarno

ulica Petronio številka 1.

A. B.

Popisani naznanja sl. občinstvu, da je
prevzel

pekarno in slaščičarno

ul. Molin Grande št. 9.

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh
in razne slaščice, potice itd.

Udani Josip Taučar.

Filip Ivanišević

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelki v Jesenjuh pri Omislu
v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)
v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporoča slav. občinstvu svoje goste
„Alf“ Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Alfratelli
dalmati“ ulici Zudeche št. 8 v katerih toči
svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najslajših in starih
vin v butilkah. Postrežba točna. Cene zm rne.
Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi
na debelo ali na drobno za razne slavnosti, po-
roke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni
čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Članom N. D. O. pozor

Po služite se vsi ur in zlatanine

ulica del Rivo 26

Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter
vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo.
ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znane cene.

Slovensko podjetje!

Slovenska trgovina!

„Čevljarska zadruga v Mirnu
pri Gorici“ vpisana zadruga z
omenjeno zadrugo je odprla svojo

prodajalno

v Trstu, ul. Barlera vecchia
— št. 38. —

dobijo se vsakovrstne obuvale od
najpriprostejšega pa do najfinjšega
ter sprejema tudi poprave. Na-
ročila se izvršujejo točno.

! Slovenke !
KUPUJTE VSE

Kolinsko kavino primes!

Slavnemu občinstvu v Trstu in
okolici! Usojam si vam priporočati
mojo trgovino

K. CVENKEL

TRST — Corso št. 32. — TRST

z veliko zalogo kobukov, dežnikov,
nogavič, ovratnikov, srajc rokavice
itd. itd.

Vse blago naročujem iz prvih
tovaren in zagotavljam za solidno in
točno postrežbo. **K. Cvenkel.**

Vsi Slovenci v slovensko trgovino!

V. DOBAUSCHEK

TRST — ulica Giosuè Carducci 11. — TRST

Omenjena tvrdka si dovoljuje naznaniti cenjenim od-
jemalcem kakor sl. občinstvu da ima popolno zalogo
najnovejšega jesenskega in zimskega blaga.

Bogata izbira oblek za moške in dečke zimskih suken
(Palto, Ulsker, Raglan) površnikov, zimskih jopičev, jo-
pičev, telovnikov, hlač, kostumov, sukenj za dečke, nepre-
močljive pelerine i. dr.

Nadalje ima veliko izbiro perila, kakor srajce, spodnje
hlače, jopice, nogavice, ovratnike, zapestnice, kravate, če-
pice, dežnike, i. t. d.

Velika izbira pralnih hlač lastnega izdelka za delavce,
monture modre, rujave in rumene, za kovače, strojevodje
in mehaniste.

Zgotovljajo se moške obleke po meri v lastni krojačnici.

Postrežba točna in solidna in cene jako nizke

Priporočajo se za blagohotno naklonjenost.

udani

V. DOBAUSCHEK.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

5. novembra parnik „Alice“ Novi-York via Patrasso-Palermo.

10. novembra parnik „Atlanta“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi
inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Mollia Piccolo št. 2. ali
pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke M. AITE brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše
iz prvih tovarov, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike,
ovratnice, tudi velkanska izbira platnega in bombažnega blaga, prtov in prtičev
ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odej,
kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenice, svilnine, raznovrstni okraški za
šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVE
IN DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali
pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati.

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5. (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE ZASTAVNA PISMA,
PRIJURITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promesse k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzojavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.